

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Sendt pr. epost rmo@nve.no (Rune Moe)

Clemens Kraft AS
Frithjof Nansens plass 6
0160 OSLO
www.clemenskraft.no
post@clemenskraft.no
Org.nr. 912 511 480 MVA

Oslo, den 18.09.2017

Kommentarer fra Clemens Kraft AS til høringsuttalelser for Tjuvholsforsen kraftverk (saksnr. 201306423), Almdalsforsen og Vesterelva kraftverk (saksnr. 201306430) alle i Grane kommune

Vi viser til innkomne høringsuttalelser for nevnte småkraftprosjekter i Grane. Våre kommentarer er strukturert på følgende måte:

- Uttalelser vedr. Tjuvholsforsen
- Uttalelser vedr. Almdalsforsen/Vesterelva
- Felles uttalelser for begge

Innledningsvis nevnes også at Almdalsforsen/Vesterelva er gjennomgått etter sluttbefaringen den 30.08.2017, dette blant annet for å tilpasse prosjektet til kommentarer som kom frem på sluttbefaringen. Revidert detaljkart er vedlagt dette brevet. Endringene kan oppsummeres i følgende:

- Massedeponiet nord i tiltaksområdet (Vesterelva) er flyttet nedover til å ligge mellom veien og elva og noe i sørlig retning.
- Adkomstløsningen til kraftstasjonen slik den ligger i konsesjonssøknaden er «noe uheldig» lagt ut og trolig ikke gjennomførbar i praksis samt med tanke på HMS forhold i driftsfasen. Det planlegges derfor nå med egen adkomsttunnel og nytt massedeponi som blir liggende i det gamle hogstområdet sør for Almdalsforsen (Austre Bjønnhola). Eksisterende skogsvei som er ca. 1 km lang må oppgraderes og blir adkomstvei til kraftstasjonen. Foreløpige beregninger viser at den nye adkomsttunnelen blir ca. 750 meter lang og med et foreløpig antatt tverrsnitt på ca. 25 kvadratmeter. Det må deponeres anslagsvis 30.000 kubikkmeter tunnelmasser i det nye massedeponiet.
- **Uttalelser vedr. Tjuvholsforsen**

Fylkesmannen i Nordland konkluderer med at den samlede konsekvensen av Tjuvholsforsen kraftverk som middels-middels/lav negativ. Fylkesmannen nevner mulige negative konsekvenser for naturmangfoldet i kystgranskog, bunndyrfauna og for fuktighetskrevede arter i og langs den berørte elvestrekningen, men ikke så vidt omfattende at Fylkesmannen vil fremme innsigelse. Det oppfordres til at utbygger ser på muligheter for å unngå inngrep i sårbare områder.

Tiltakshavers kommentar: Uttalelsen fra Fylkesmannen tas til etterretning.

Nordland fylkeskommune/Fylkesrådet konkluderer med at det anbefales å gi konsesjon til Tjuvholsforsen kraftverk, men anmoder NVE om å påse at

- Planlagt adkomstvei, rørgate og nettilknytning ikke forringer verdien til naturtypen kystgranskog.
- Kraftstasjonen lydisoleres og gis en landskapsmessig god tilpasning, av hensyn til brukerinteressene knyttet til badeplassen i Gluggvasselva.
- Lakseførende strekning nedstrøms utløpet ikke påvirkes negativt.
- De fysiske tiltakene får en god landskapsmessig og estetisk utforming.

Tiltakshavers kommentar: Uttalelsen fra Fylkeskommunen tas til etterretning. Forhold rundt badeplass kommenteres under neste uttalelse.

Grane kommune uttaler at Tjuvholsforsen kraftstasjon vil bli bebygd ved en populær badekulp og anmoder om at kulpen og tilhørende landareal som benyttes til dette ikke blir ødelagt. Kommunen uttaler også at berørte veier også kan brukes etter at utbyggingen er utført.

Tiltakshavers kommentar: Uttalelsen fra Kommunen tas til etterretning. Kraftstasjonen planlegges bygd på kote 50 og med utløpet like nedstrøms badekulpen. Vi mener at dette vil være en fordel i forhold til bruk av badekulpen, både i forhold til stabil vannmengde og vanntemperaturen i badekulpen. Vi vil også være positivt innstilt til å tilrettelegge for bedre adkomst og landskap rundt badekulpen, noe som vil kunne gjennomføres med relativt enkle grep i forbindelse med anleggsfasen.

Uttalelser fra privatpersoner: Anders Gluggvasshaug uttaler at det vil være en fordel å legge avløpet fra kraftstasjonen på kote 50 nedstrøms badekulpen på grunn av muligheten for varmere vann og mindre flomvann. Gluggvasshaug anmoder også tiltakshaver om konkrete tiltak for tilrettelegging i forhold til lokalmiljøet. Kay Ove Grane uttrykker som saueeier og berørt grunneier bekymring for negative konsekvenser for sauedriften i det berørte området øst for elva, både i byggeperioden (støy) og når kraftverket kommer i ordinær drift (reduert vannføring og sauer som kommer bort). Elvetun uttaler at han som grunneier ikke har inngått avtale med Clemens Kraft. Elvetun uttrykker bekymring for flomskader på sin eiendom og rystelser/spenninger i bakken som følge av bygging av kraftstasjon.

Tiltakshavers kommentar: Uttalelser fra Gluggvasshaug, Grane og Geir Frode Elvetun tas til etterretning. Clemens Kraft har erfaring med utbygging av småkraftverk i landbruksområder og vil i forhold til Kay Ove Grane legge vekt på dialog og gode løsninger både i prosjekterings-, bygge- og driftsfasen. I forhold til manglende avtale med Elvetun vil vi kommentere at Clemens Kraft har inngått utbyggingsavtale med Fallrettssameiet i Vesterelva/Gluggvasselv-vassdraget basert på en flertallavgjørelse i nevnte fallrettssameie. I henhold til Sameieloven er dette derfor en gyldig avtale. I forhold til flomskader vil vi hevde at risikoen for dette vil reduseres på Elvetuns eiendom dersom Tjuvholsforsen kraftverk realiseres, dette som følge av større forutsigbarhet i flomperioder.

- **Uttalelser vedr. Almdalsforsen/Vesterelva**

Fylkesmannen i Nordland fremmer innsigelse til søknad om bygging av Almdalsforsen og Vesterelva kraftverk med begrunnelse ut fra nasjonale naturvern hensyn tilknyttet skog. Slik vi tolker uttalelsen, følger Fylkesmannens argumentasjon følgende hovedlinjer:

- *Tiltaksområdet er allerede sterkt påvirket av fraført vann* som følge av Røssåga-utbyggingen på 1950-tallet da øvre deler av Gluggvasselva, Elsvasselva og Fisklauselva ble overført til Røssvatnet. Dagens vannføring ved kote 275 i Vesterelva er 46,2 % av naturlig vannføring, mens det ved kote 290 i Gluggvasselva er igjen 12,8

%.

- Den reduserte vannføringen har etter all sannsynlighet hatt negativ innvirkning på naturmiljøet og det er derfor viktig å legge til rette for bevaring av gjenværende verdifull natur i området, herunder:
 - Bekkekløft langs Vesterelva fra ca. kote 250 til ca. kote 14, inkludert Storforsen i Gluggvasselva.
 - Området på Vesterelvas østside nord for samløpet med Gluggvasselva er foreslått vernet ut fra store verdier tilknyttet skogsmiljøet.

Utover dette har Fylkesmannen reindriftsfaglige merknader og merknader knyttet til plassering av deponi.

Tiltakshavers kommentar: Uttalelse fra Fylkesmannen tas til etterretning. Vi har følgende kommentarer:

Vedr. fraført vann: Vi mener at det bør tillegges vekt at mye av det biologiske mangfoldet er opprettholdt (jf. registreringsdokumentasjon) til tross for fraføring av en stor andel av vannet til Røssåga-utbyggingen. Minstevannsføring og restvannføring vil også bidra til opprettholdelse av naturmiljø i tiltaksområdet.

Vedr. bekkekløft: Fylkesmannen betegner nevnte bekkekløft (fra kote 250 til kote 14) som «svært viktig». Almdalsforsen er i NINA-rapport 738 gitt verdi 3 på en skala fra 0 (lavest verdi) til 6 (høyest verdi). Verdi 3 tilsvarer bekkekløft med regional verdi, og registreringer i Nordland (samme kilde) dokumenterer at den aktuelle bekkekløften ikke er unik i Nordland. Registrerte bekkekløfter i Nordland fordeler seg på følgende måte:

Oppsummerende statistikk, bekkekløfter i Nordland

Andel av områder og andel av areal fordelt på samlet verdi.

	Samlet verdi					
	1	2	3	4	5	6
Antall områder	12	17	19	11	6	1
Andel av områdene	18,2	25,8	28,8	16,7	9,1	1,5
Andel av samlet areal	13,0	14,7	19,6	10,6	19,2	22,9

Vi mener at objektive kriterier bør legges til grunn ved vurdering av den aktuelle bekkekløftens verdi og stiller spørsmål ved Fylkesmannens verdifastsettelse («svært viktig») av den aktuelle bekkekløften.

Vedr. vern av skog på Vesterelvas østside: Det er planlagt vannvei i tunnel i det aktuelle området, noe som i seg selv vil redusere skadevirkningene på skog som eventuelt blir vernet. Vi velger også å nevne Fylkesmannens vurdering «...Omsøkte utbygginger vil ikke berøre skogområdet direkte, men ettersom en i randsonen langs vassdragene forventer redusert luftfuktighet, vil inngrepet gi en indirekte effekt på skogen...».

Vedr. plassering av deponi: Vi bemerker at massedeponiet i nordre del av tiltaksområdet etter sluttbefaringen er flyttet nedover til å ligge mellom veien og elva og noe sørover, noe som vil skåne potensielle reinbeiteområder i forhold til opprinnelig plassering i myrområder (jf. vedlagte kart).

Nordland fylkeskommune/Fylkesrådet fraråder NVE å gi konsesjon til Vesterelva og Almdalsforsen kraftverk. Dersom NVE likevel gir konsesjon ber fylkesrådet om at:

- Reinbeitedistriktet involveres i detaljplanleggingen.

- Det slippes minstevannføring tilsvarende 10-persentilen i sommersesongen og 5-persentilen om vinteren for å opprettholde den biologiske produksjonen i elva, samt verdiene i naturtypelokaliteten som inkluderer bekkekløft.
- De fysiske tiltakene får en god landskapsmessig og estetisk utforming.

Hovedbegrunnelsen fra Fylkeskommunen er tiltakenes negative konsekvenser for naturtypelokaliteter av stor og middels verdi, samt konflikt med reinens beite- og kalvingsområder.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar Fylkeskommunens kommentarer til etterretning. Når det gjelder naturtypelokaliteter og biologisk mangfold, henvises det til våre kommentarer under Fylkesmannens uttalelse. Når det gjelder forholdet til reinens beite- og kalvingsområder, henviser vi til s. 58 i konsesjonssøknaden der vi opplyser at reinbeitedistriktet har blitt forelagt kraftverksplanene for kommentar. Vi tar til etterretning at det ikke kom høringsuttalelser fra berørte reinbeitedistrikt i forbindelse med høringsrunden. Som tidligere nevnt er det nordlige massedeponiet flyttet ned og sørover blant annet av hensyn til reinbeitearealet. Ut fra erfaringer i andre småkraftprosjekter involveres aktuelle reinbeitedistrikt i forbindelse med detaljplanleggingen, dette for å avklare interessekonflikter og finne gjensidige løsninger.

- **Felles uttalelser for Tjuvholsfossen og Almdalsfossen/Vesterelva**

Helgeland Kraft uttaler seg i forhold til nettilknytningen av kraftverkene. Som nettselskap ser Helgeland Kraft de tre prosjektene i sammenheng. Det er ikke kapasitet i eksisterende 22 kV-nett i området til å ta i mot den planlagte produksjon fra de tre prosjektene. Dersom alle tre prosjektene får konsesjon, mener Helgeland Kraft at det bør etableres en egen produksjonsradial (kabel eller linje) fra kraftverkene til Trofors transformatorstasjon som ligger ca. 12 km sør for kraftverkene. En slik radial bør konsesjonssøkes av kraftutbygger som en del av prosjektene. Helgeland Kraft indikerer også alternative nettløsninger dersom ikke alle prosjektene får konsesjon.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar Helgeland Krafts uttalelse til etterretning. Dersom alle tre prosjektene får konsesjon, vurderer vi foreslått løsning som realiserbar, både teknisk og økonomisk.

Sametinget uttaler seg om forhold rundt kulturminner og reindrift. Sametinget vurderer at tiltaksområdene må befares før man kan gi endelig uttalelse om samiske kulturminner. Når det gjelder konsekvenser for reindrift, stiller Sametinget spørsmål ved faktagrunnlaget på dette punkt.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar Sametingets kommentarer til etterretning. I etterkant av sluttbefaringen den 30.08.2017 har også Sametinget kontaktet Clemens Kraft og gjort avtale om at det gjennomføres en tilleggsbefaring for å kartlegge samiske kulturminner. Når det gjelder reindriftsinteresser, henviser vi til kommentarer under Fylkeskommunens uttalelse.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) uttaler at grusforekomsten Haustreisa kan bli berørt av inntaket ved Almdalsfossen, men uttaler samtidig at denne forekomsten er klassifisert som lite viktig som byggeråstoffressurs. DMF kan ikke se at andre mineralressurser i området blir berørt av tiltakene.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar DMF's kommentarer til etterretning.

Statens vegvesen har ikke merknader eller kommentarer til prosjektene utover (på generelt grunnlag) å gjøre oppmerksom på forhold som må avklares i den videre prosessen (Plassering av kraftledninger, avkjørselsforhold og byggegrenser langs vegnettet).

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar Statens vegvesens kommentarer til etterretning og vil i henhold til vanlig praksis ta kontakt under detaljplanleggingen dersom det gis konsesjoner.

Naturvernforbundet i Nordland anbefaler at NVE avslår søknaden om utbygging av de tre kraftverkene i Grane kommune ut fra argumentasjon tilknyttet nedbygging av natur på sviktende kunnskapsgrunnlag, manglende samfunnsøkonomisk lønnsomhet og hensynet til total belastning.

Tiltakshavers kommentar: Tiltakshaver tar Naturvernforbundets uttalelse til etterretning, men henviser samtidig til øvrige relevante kommentarer i dette brevet.

Med vennlig hilsen
For Clemens Kraft AS

Svein Mygland
Prosjektutvikler

Mobil: 97 17 06 09
svein.mygland@clemenskraft.no

Vedlegg: Revidert detaljkart Almdalsforsen-Vesterelva

